

Valtiovarainvaliokunnan mietintö 11/1997 vp

Hallituksen esitys laiksi verohallintolain muuttamisesta

Johdanto

Vireilletulo

Eduskunta on 13 päivänä toukokuuta 1997 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistele-
vasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 51/1997
vp.

Jaostokäsittely

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan
verojaostossa.

Asiantuntijat

Valtiovarainvaliokunnan verojaostossa ovat
olleet kuultavina neuvotteleva virkamies Erkki
Laanterä valtiovarainministeriöstä, pääjohtaja
Jukka Tammi Verohallituksesta, erityisasiantun-
tija Hannele Taatila Suomen Kuntaliitosta, vara-
tuomari Seija Karttunen Teollisuuden ja Työn-
antajien Keskusliitosta, osastopäällikkö Hanne-
le Ranta-Lassila Keskuskauppakamarista, laki-
asiainjohtaja Vesa Korpela Veronmaksajain
Keskusliitosta, puheenjohtaja Heikki Kujanpää
Verovirkailijain Liitosta, puheenjohtaja Pertti
Pernu Verohallinnon virkamiehet Val ry:stä, pu-
heenjohtaja Kari Huhtala Verojohtajat ry:stä,
puheenjohtaja Timo Niutanen Suomen Verola-
kimiehet ry:stä ja puheenjohtaja Pekka Vanala
Lääninverojohdajat ry:stä.

Hallituksen esitys

Uuden 1 päivänä syyskuuta 1997 voimaan tu-
levan lääninhallituslain mukaan läänien luku-
määrä vähenee nykyisestä yhdestätoista viiteen.
Hallitus ehdottaa, että lääninverovirastojen vir-
ka-alueet eivät enää noudattaisi läänijakoa. Lään-
inveroviraston nimi ehdotetaan muutettavaksi
verovirastoksi.

Valtioneuvosto päättäisi ehdotuksen mukaan
verovirastojen lukumäärästä, nimistä ja virka-
alueista. Virka-alueet säilyisivät tässä vaiheessa
nykyisellään, joten virastoja olisi kymmenen.
Virka-alueiden on tarkoitus noudattaa eräin vä-

häisin poikkeuksin maakunnan liittojen toimi-
aluejakoa.

Lakiehdotus mahdollistaa myös erillisen suur-
ten konserniyritysten verotukseen erikoistuneen
veroviraston perustamisen. Konserniverovirasto
on tarkoitus perustaa vuoden 1998 alusta.

Verohallintolakiin ehdotetaan lisäksi tehtä-
väksi eräitä vähäisiä teknisluonteisia tarkistuk-
sia.

Ehdotetut muutokset on tarkoitus saattaa voi-
maan samanaikaisesti uuden lääninhallituslain
kanssa 1 päivänä syyskuuta 1997.

Valiokunnan kannanotot

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja
saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää
lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväk-
systä.

Verovirastojen päälliköiden virkanimi

Lääninverojohdajan virkanimestä ei nykyisin
säädetä laissa vaan verohallintoasetuksessa. Kun
lääninverovirastot muuttuvat verovirastoiksi,
lääninverojohdajan virkanimestä joudutaan luopu-
maan. Asia tulee säädettäväksi verohallinto-
asetuksessa. Verohallintolakia koskevan halli-
tuksen esityksen liitteenä olevan asetusluonnok-
sen 20 §:n 2 momentin mukaan ”verovirastoa
johtaa tehtävään määrätty verojohtaja tai ylijoh-
taja, joka vastaa verohallinnolle asetettujen tu-
lostavoitteiden toteuttamisesta”. Valiokunnan
mielestä ei kumpikaan mainituista virkanimistä
ole sopiva uuden veroviraston päällikön virkani-
meksi. Oikeusturvanäkökohdat huomioon ot-
taen valiokunta ei pidä asianmukaisena, että
kahden eri viraston päälliköllä on sama virkani-
mi. Valiokunnan mielestä uuden veroviraston
päällikön virkanimeksi tulisi ottaa alueverojoh-
taja.

Jos veroviraston päällikön virkanimeksi ote-
taan alueverojohdaja verojohtajan sijasta, olisi
asiasta säädettävä puheena olevan asetuksen
20 §:n 2 momentissa. Asetusluonnoksessa ei

muilta osin viitata verojohtaja-virkanimeen vaan puhutaan veroviraston päälliköstä ja veroviraston tulosyksikön päällikkönä olevasta virkamiehestä.

Alueverojohtaja-virkanimen käyttöön ottaminen ei edellytä laintasoisia muutoksia eikä muilta osin asetuksenkaan tasoisia muutoksia. Lääninverojohtajan virkanimen muuttaminen alueverojohtajaksi tapahtuisi tavanomaisessa virkajärjestelymenettelyssä, jolloin verohallitus tekisi asetuksen antamisen jälkeen asiaa koskevat virkajärjestelypäätökset.

Oikaisulautakunta konserniveroviraston käsittelemässä asioissa

Verohallitus voi nykyisin verohallintolain 13 §:n nojalla määrätä suurten yritysten verotuksen toimitettavaksi muussa kuin siinä lääninverovirastossa, jonka virka-alueella on yrityksen kotipaikka. Lainkohdassa tarkoitetuissa tilanteissa verohallitus voi määrätä, mikä verotuksen oikaisulautakunta on toimivaltainen käsittelemään vastaavat oikaisuvaatimukset. Tätä perusajatusta ei ole tarkoitettu muutettavaksi tässä yhteydessä. Suunnitelmien mukaan konserniveroviraston toimivalta koskisi tuloverotuksessa niitä yhteisöjä, joiden tilikausi päättyy 1.12.1997 jälkeen. Ensimmäiset tapaukset tulisivat siten oikaisulautakunnan ratkaistaviksi vuosien

Helsingissä 3 päivänä kesäkuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Mauri Pekkarinen /kesk, varapuheenjohtaja Kari Rajamäki /sd, jäsenet Olavi Ala-Nissilä /kesk, Timo Ihamäki /kok, Timo Laaksonen /vas, Reijo Laitinen /sd, Markku Lehtosaari /kesk, Håkan Malm /r, Virpa

1998—1999 vaihteessa. Aikaisempien vuosien tuloverotusta koskevat oikaisuvaatimukset on tarkoitettu käsiteltäviksi kotilääneissä ja niiden lautakunnissa.

Verotuksen oikaisulautakuntien asemaa, kokoonpanoa ja tehtäviä koskeva kokonaisvaltainen uudistustyö on parhaillaan käynnissä valtiovarainministeriön asettamassa verotuksen oikeusturvatyöryhmässä. Työryhmän määräaika päättyy 30.6.1997. Oikaisulautakuntia koskevat uudistusehdotukset on valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen mukaan tarkoitus toteuttaa välittömästi tämän jälkeen. Tämä on välttämättä myös siitä syystä, että nykyisten lautakuntien toimikausi päättyy kuluvan vuoden lopussa.

Valiokunta edellyttää, *että oikaisulautakuntia koskevat lainsäädäntökysymykset saatetaan eduskunnan päätettäväksi syksyllä 1997 ja että tässä yhteydessä otetaan käyttöön erityinen konserniveroviraston käsittelemiä asioita käsittelevä oikaisulautakunta.*

Päätösehdotus

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Puisto /sd, Maija Rask /sd, Jukka Roos /sd, Kimmo Sasi /kok, Oiva Savela /kok, Marja-Liisa Tykkyläinen /sd ja Jukka Vihriälä /kesk sekä varajäsenet Ilkka Joenpalo /sd, Matti Saarinen /sd ja Kari Uotila /vas.

Vastalause

Verohallintoa uudistettaessa on välttämätöntä säilyttää hallinnon toimivuus alueellisesti.

Käsityksemme mukaan mietinnön perusteissa olisi tullut tästä lausua seuraavasti:

Helsingissä 3 päivänä kesäkuuta 1997

Olavi Ala-Nissilä /kesk
Jukka Vihriälä /kesk

Valiokunta korostaa, että tämä verohallintolain lainmuutos ei merkitse eikä se saa jatkossakaan johtaa verohallinnon aluejakojen suurentamiseen.

Markku Lehtosaari /kesk
Mauri Pekkarinen /kesk